

български печатници. Тук през септември 1869 г. се учредява Българското книжовно дружество. От средата на 60-те години насетне в културния календар на града трайно се вписват и представленията на българските театрални трупи. Български младежи основават дори свое „Театрално дружество“, а с местните подразделения на Добродетелната дружина, Тайния комитет, БРЦК и БЦБО Браила присъства осезаемо и в политическото Възраждане на българите. Вероятно, едно по-обстойно сравняване на условията за работа на българските вестникари, издатели и печатари в различните средища на пръснатата ни из Влашко, Сърбия, Австрия и Русия емиграция, ще позволи да се добавят и други щрихи към вече очертаната благоприятна среда, която Браила предлага за развитието на българската преса, но и от казаното дотук е видно, че дунавският град неслучайно се оформя като един от водещите центрове на доосвобожденската ни журналистика.

Браила е всъщност деветото селище (след Смирна, Лайпциг, Цариград, Виена, Букурещ, Нови Сад, Белград и Москва) от общо 16-те селища, в които до Освобождението се печатат български вестници и списания.³ Появилият се през 1863 г. в. „Българска пчела“ - първото българско издание в Браила, е пък едва 14-то поред периодично българско заглавие. Въпреки това, много скоро градът край Дунав, прочул се из цяло Влашко като средоточие на най-размирните и буйни родни хъшове, ще се превърне в третия по големина и значение център на възрожденската журналистика. През всичките 15 години на своето самостоятелно съществуване и развитие, от 1863 г. до края на Руско-турската освободителна война, българската преса в Браила е имала свое собствено лице, отличаващо я както от останалите емигрантски издания, така и от излизащите в пределите на Османската империя. По тематичната си насоченост браилските вестници и списания покривали възможно най-широк спектър от проблеми - политически, стопански, общообразователни, научни, религиозни, което обяснява и зримия обществен интерес към тях. Списвани достъпно, но и предизвикателно (особено що се отнася до вестниците с хумористично съдържание), повечето от тях залагали на борбеността и на страстния тон, на откритата гражданска позиция. Нерядко, тъкмо от публикации по техните страници, тръгвали нови обществени инициативи, пораждали се скандали и спорове. Дори чуждестранните източници (дипломатически агенти, мисионери, кореспонденти, професионални шпиони) признавали, че през т.нар. „комитетско десетилетие“ Браила е един от най-активните центрове на българската пропаганда, визирайки най-вече „Дунавска зора“ или Ботевата „Дума“, „Хитър Петър“ или „Михал“. Средищното място на града позволявало поддържането на мрежа от кореспонденти и улеснявало разпространението на местните печатни